

येदेवोमज्ञातः कृतभोजनः । महानिश्चयश्चौ देशे यदि
मन्त्रेण दापयेत् । यत्तु “रात्रायेव महापूजा कर्त्तव्या-
वीरन्दिते ! । न दिने सर्वथा कार्या शासनान्तर-
सूत्रे” । तत् पुनः कुलदेवताविषये । महानिशा तु तत्रैव
“अर्द्धरात्रात् परं यच्च सुहृत्सहयमेव च । सा महारात्रि-
रुदिष्टा तद्भक्तमलयन्तु वै” गान्धर्वे, “पृथ्वीमुत्तमतीं
वीक्ष्य सहस्रं यदि नित्यशः । तदा वादी स्वसिद्धान्ततः
क्षितितलं विधेत्” । “पर्वते हस्तमारोप्य निर्भयोद्यत-
मानसः । कथितां लभते सोऽपि अमृतत्वञ्च गच्छति” ।
अत्रापि सहस्रमिति सम्बन्धः । पृथ्वीं स्त्रियं, नित्यश
इति शोडशदिनं यावत् । पर्वतं स्तनम् । अन्यच्च नी-
लतनुले “पद्मं दृष्ट्वा तथा विम्बं खञ्जनं शिखरन्तथा ।
चामरं रविविम्बञ्च तिलपुष्पं सरोरुहम् । तिम्रूलं
वीक्ष्य जला च शतशः सुदृढभावनः । सुसुखं प्रसादं सुखं
सुलोचनं सुहासकम् । सुवेशं सुगतिं गन्धं सुगन्धं सुखमे-
व च । लभते च यथासंख्यं शृणु पार्वति ! सादरम्” ।
पद्मं सुखं, विम्बमधरं, खञ्जनञ्चक्रं, शिखरं मस्तकं, चामरं
केशं, रविविम्बं सिन्दूरं, तिलपुष्पं नासिकां, सरोरुहं नाभिं,
तिम्रूलं त्रिवेणीम्, सादृश्यत्वात् । भावचूडामणौ “एकाकी
निर्जने देशे स्नाने विजने यने । गून्यागारे नदीतीरे
निःशङ्कोविहरेत् सदा । महाचीनद्रुमे देवीं ध्यात्वा
तत्र प्रपूजयेत् । तदुद्भुतोद्भवपुष्पेण पूजयेद्भक्तिभावतः ।
स भवेत् कुलदेवस्य कुलद्रुमगतः शुचिः । ब्रह्मतरोर्महा-
पीठे देवीं ध्यात्वा यथाविधि । तत्सुधारसुधारेण तर्प-
येन्मातृकाननम् । महाचीनद्रुमलतावेष्टितः साधको-
त्तमः । रात्रौ यदि जपेन्मन्त्रं सर्वकल्यद्रुमोभवे ! । ति-
थिक्रमेण संख्याभिर्लताभिर्वेष्टितो यदि । तदा मासेन
सिद्धिः स्यात् सहस्रजपमानतः । अष्टम्याञ्च चतुर्दश्यां
द्विपुष्पं यदि दृश्यते । तत्रैव सहस्री सिद्धिर्देवतानां
सुदर्भभा” । कुलचूडामणौ “शृणु पुत्र ! रहस्यं मे सम-
याचारसम्भवम् । येन हीना न सिध्यन्ति जन्मकोटि-
सहस्रतः । मानवः कुलशास्त्राणां कुलचर्यानुचारिणाम् ।
उदारचित्तः सर्वत्र वैष्णवाचारतत्परः । परनिन्दासहिष्णुः
स्यादुपकाररतः सदा । पर्वते विपिने वापि निर्जने मू-
न्यमण्डपे । चतुष्पथे कला(स्त्री)मध्ये यदि दैवादुर्गतर्भ-
वेत् । क्षणं स्थित्वा मत्तं जला नत्वा गच्छेद्यथासुखम् ।
मृगं वीक्ष्य महाकालीं नमस्कृत्यादलक्षितम् । क्षेमद्वरीं
तथा वीक्ष्य जम्बुकीं यमदूतिकाम् । कुखरश्वेनभूकाकौ

कृष्णमाज्जारमेव च” । दृष्ट्वा नमस्कृत्यादिति शेषः । सन्तस्तु
“कशोदरि ! महाचण्डे ! सुक्तकेशि ! वलिप्रये ! ।
कुलाचारप्रसङ्गाख्ये ! नमस्ते शङ्करप्रिये ! । स्नानान्न
शवं दृष्ट्वा प्रदक्षिणमनुव्रजन् । प्रणम्यानेन मनुना मन्त्री
सुखमवाप्नुयात् । घोरदंष्ट्रे ! करलाख्ये ! किटिशब्द(न-
नादिनि ! । घोरघोरवास्फाले ! नमस्ते ! चित्तिवासिनि ! ।
रक्तवस्त्रं तथा पुष्पं विलोक्य त्रिपुरां तथा ।
प्रणमेद् दण्डवद्भूमौ दमं मन्त्रं पठेन्नरः । नन्व-
कपुष्पसङ्काशे त्रिपुरे ! भयनाशिनि ! । भाग्योदयससुत्-
पक्षे ! नमस्ते वरवर्णिनि ! । कृष्णवर्णं तथा पुष्पं
राजानं राजपुरुषम् । हस्त्यश्वरथशस्त्राणि फलकान् यी-
रपूरुषान् । महिषं कुलदेवस्य दृष्ट्वा महिषमर्हन्तोम् ।
प्रणम्य जयदुर्गां वा स च विघ्नैर्क्षालयते । जय !
देवि ! जगद्धात्रि ! त्रिपुरादो ! त्रिदैवते ! भक्तभ्योवरदे !
देवि ! महिषघ्नि ! नमोऽस्तु ते । मद्यभाग्डं
समालोक्य मत्स्यं मांसं वरस्त्रियम् । दृष्ट्वा च
भैरवीं देवीं प्रणम्य विम्बेनमनुम् । घोरविघ्नविनाशाय
कुलाचारसङ्गये ! । नमामि । वरदे ! देवि ! कुण्डलाभ्यां
विभूषिते ! रक्तधारासमाकीर्णयदने ! त्वां नमाम्यहम् ।
सर्वविघ्नहरे ! देवि ! नमस्ते हरवज्रमे ! । एतेषां दर्शने
चैव यदि नैवं प्रकुर्वते । शक्तिमन्त्रं पुरस्कृत्य तस्य
सिद्धिर्जायते” तथा कुलचूडामणौ “कुलवारे कुला-
दभ्यां चतुर्दश्यां विशेषतः । योगिनीपूजनन्तत् प्रधानं
कुलपूजनम् । यथा विष्णुतिथौ विष्णुः पूजितो वा-
ष्कितप्रदः । तथा कुलतिथौ दुर्गा पूजिता वरदायिनी ।
कुलवारादिनियमोजामले “वरिश्चन्द्रो गुरुः सौरिश्च-
त्वारश्चाङ्गुलादमे । भौमशुक्रौ कुलाख्यौ हि बुधवारः
कुलाकुलः । द्वितीया द्वादशी षष्ठी कुलाकुलसदाहृतम् ।
विषमा श्राकुलाः सर्वाः शेषाश्च तिथयः कुलाः”
विषमाः प्रतिपत् तृतीया पञ्चमी सप्तमी नवमी एका-
दशी त्रयोदशी पञ्चदशी चकुलाख्या तद्विधाः सर्वाः
शेषाश्च तिथयः कुलाः । “धारुणाद्रीभिर्जिन्तूलं कुला-
कुलसदाहृतम् । कुलानि समधिष्णुप्राणि शेषाणि च
कुलानि च । तत्फलमाह तत्रैव “तिथिवारे च नक्षत्रे
चाकुले स्थायिनो भयम् । कुलाख्ये जयिनो नित्यं
साम्यश्चैव कुलाकुले” । एवं कुलवारादिकं ज्ञात्वा साधकः
कर्मकुर्यात्” । विष्टतिश्च आगमे दृष्ट्या ।

कुलाचार्ये ५० कुलक्रमागतः आचार्यः । १ कुलगुरौ कुलस्य